

Maak je geen zorgen, zegt Jezus. Onze Lieve Heer zorgt wel voor je.

Wat moeten we met het evangelie van vandaag? Want we maken ons wél zorgen. Over corona. Over het milieu. De toestand van de aarde. Vluchtelingen en immigratie. De bevolkingsgroei. En daar is alle reden toe. Het is goed om ons zorgen te maken. Het is het begin van verandering. De kop in het zand steken heeft niks met evangelie te maken.

Het evangelie van vandaag begint met een uitspraak van Jezus die we allemaal kennen: "Niemand kan twee heren dienen, hij moet de een beminnen en de ander haten. Je kunt niet God dienen én de mammon". Dat werpt opeens een heel ander licht op wat we zonet gehoord hebben.

God en de mammon, dat gaat niet samen, wie zijn zakken met geld vult, heeft geen oog voor het rijk van God. Dat wil Jezus zeggen, denken we. Maar Jezus zegt iets heel anders, iets waarbij we onze wenkbrauwen toch even optrekken. Hij zegt: je dient ook de mammon als je arm bent en geen werk hebt en je zorgen maakt over wat je je kinderen morgen te eten moet geven. Dat zegt hij.

Steeds meer mensen kunnen de eindjes niet meer aan elkaar knopen. Door corona is het aantal huishoudens met schulden aan het stijgen. De grote klap van faillissementen en ontslagen moet nog komen. Wat gaat dat worden? We hopen dat het na corona weer bergopwaarts gaat. Maar misschien is corona het laatste duwtje in de richting van wat al langer aan de gang is. We hebben altijd geloofd, en het was ook zo, dat als alle Chinezen rijker worden, wij daar ook wel bij varen. Maar we hebben buiten de waard van de natuur gerekend: grondstoffen die schaars worden, watertekort, boskap en bosbranden, te weinig energie, het razendsnelle uitsterven van soorten. Misschien is het feest wel voorbij.

Vijf jaar geleden kwam de paus naar buiten met een encycliek over het milieu, *Laudato si'*. Een jubileum dus. Dit weekend is de afsluiting. Niet toevallig, morgen is 4 oktober, Franciscusdag. De heilige Franciscus is het boegbeeld geworden van het streven naar duurzaamheid, respect voor de aarde, eerbied voor de schepping, met zijn zonnelied, zijn liefde voor de natuur, zijn preken voor de vogeltjes.

Ik vraag me af of we de arme Franciscus niet voor ons karretje spannen zonder dat zijn voorbeeld pijn doet? Franciscus had geen flauw benul van duurzaamheid en ecologische crisis. Waar hij veel verstand van had, dat was armoede. Daar, in de armoede, daar heeft hij Jezus gezocht en gevonden.

Er is een armoede die mensen neerdrukt en klein maakt. De strijd daartegen zal nooit stoppen, ze zal altijd doorgaan. Een heel andere wereld staat voor de deur. Een wereld waarin solidariteit moeilijker zal zijn dan wij ons nu kunnen voorstellen. Een beetje inleveren van je inkomen of pensioen, de rijken een stuk zwaarder belasten en voor de rest slimmer en zuiniger met de aarde omgaan, dat zal niet meer gaan. We zullen anders moeten gaan leven. Het wordt tijd om ons af te vragen of we van Franciscus niet kunnen leren dat er ook een armoede is die de mens verheft en bij God brengt. En dat alleen die armoede, en niet economische groei en slimme meters, zal helpen om alle mensen een waardig leven te geven.

Het socialisme heeft de armen rijk willen maken door de rijken arm te maken. Het kapitalisme heeft alle mensen rijk willen maken. Doodlopende wegen. Misschien moeten alle mensen arm worden.

Er is een armoede die neerdrukt en klein maakt. Er is een armoede die verheft en bij God brengt. En misschien krijg je de armoede die neerdrukt, alleen de wereld uit met een armoede die bij God brengt. Morgen vieren we het feest van de heilige Franciscus.